

СЕКЦІЯ 13 ІНТЕГРОВАНІ ХІМІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ХІМІЧНІЙ ТЕХНІЦІ ТА ЕКОЛОГІЇ

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ОЧИСТКИ ПИЛОВИХ ВИКИДІВ ВИРОБНИЦТВА ЗАЛІЗОБЕТОННИХ КОНСТРУКЦІЙ

Автомонова В.О., Власенко В.В., Зайцева К.О., Кривільова С.П.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут, м. Харків

Сучасні технології виробництва будівельних матеріалів, а також заводи з виробництва залізобетонних конструкцій справляють негативний техногенний вплив на навколишнє природне середовище. А у зв'язку з великою кількістю таких виробництв (наприклад, в одній тільки Європі на сьогоднішній день існує біля 2000 заводів з виробництва залізобетонних конструкцій) їх вплив на довкілля є досить суттєвим. Також є значними фінансові витрати на рециклінг та утилізацію відходів. У зв'язку зі значним посиленням законодавства по охороні природи і раціональному використанню природних ресурсів, а також необхідністю загального підвищення ефективності виробництва будівельних конструкцій виникає потреба в розробці нових технологічних рішень як в процесі виготовлення бетону, так і в процесі виготовлення з нього залізобетонних конструкцій, що забезпечить не тільки комплексне використання сировини, а й ефективний рециклінг відходів виробництва.

Технологія є основою будь-якого виробництва, у тому числі і залізобетонних конструкцій. Від її сучасності, екологічності та енергоефективності залежать як основні показники процесу виробництва будівельних конструкцій, так і будівництва в цілому (як господарчої діяльності). Тому основним напрямком екологізації виробництва залізобетонних конструкцій є удосконалення технології та обладнання, що використовується, при одночасному урахуванні економічних показників виробництва і зниження його енергоємності. Таким чином, коло проблем, що стоять перед промисловістю будівельних матеріалів, що складається з таких масштабних об'єктів, якими є сучасні заводи залізобетонних конструкцій, включає велике число важливих і складних задач, рішення яких неможливо без серйозного наукового обґрунтування.

Основними джерелами пилових викидів при виробництві залізобетонних конструкцій є процеси перевантаження цементу, піску, щебню та керамзиту, підготовка (сушка, подрібнення та дозування) заповнювачів, виготовлення бетонної суміші, підготовка та зварювання арматурних каркасів, остаточне вирівнювання поверхні залізобетонних конструкцій та котельня, що знаходиться у складі підприємства. Не завжди досягаються сучасні санітарні норми очистки пилових викидів від цементного, гранітного, пічаного та металево-абразивного пилю, який впливає на всі компоненти природнього середовища (спостерігаються комбіновані забруднення рослин та ґрунто-рослинного покриття). А контроль за станом землі в зонах техногенного впливу цих виробництв в теперешній час практично не ведеться.

Окрім значних екологічних проблем, для технології виробництва залізобетонних конструкцій характерні великі капітальні витрати на обладнання. Тому створення сучасних аспіраційних пневмотранспортних систем з рециркуляцією повітря та компактних апаратів для багатоступеневої очистки пилових викидів, що мають місце при виготовленні залізобетонних конструкцій, є актуальною технологічною і екологічною проблемою.

У сучасному виробництві залізобетонних конструкцій в Україні після процесу очищення повітря у циклонному осаджувачі (приблизно на 80-85 %) теплий воздух викидається безпосередньо в атмосферне повітря, що при сьогоднішній вартості енергоносіїв є неприпустимим «опалювання атмосфери». Тому використання циклонів як застарілого обладнання заборонено в Європі.

Для технології виготовлення залізобетонних конструкцій нарізла необхідність створення як принципово нових компактних та високоефективних вихрових аспіраційних систем, наприклад, с закрученими потоками, так і новітніх схем багатоступеневих пилоуловлюючих систем, впровадження яких забезпечить екологічну безпеку довкілля цих підприємств.